

Arkadiusz Szulc

**OCENA ZAKRESU UJAWNIEŃ O WARTOŚCI GODZIWEJ
W SPRAWOZDANIACH FINANSOWYCH
NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH SPÓŁEK GIELDOWYCH W POLSCE**

Słowa kluczowe: wartość godziwa, hierarchia, dane obserwowalne i nieobserwowalne.

**EVALUATION OF THE DISCLOSURES CONCERNING FAIR VALUE
IN THE FINANCIAL STATEMENTS
OF SELECTED LISTED COMPANIES IN POLAND**

Keywords: fair value, hierarchy, observable and unobservable inputs.

Wstęp

Wartość godziwa jest jedną z metod wyceny, która pojawia się w wielu regulacjach prawnych, a przede wszystkim w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości. Jest to kwota, która najlepiej odzwierciedla aktualną wartość danego składnika bilansowego – często utożsamiana bywa z wartością rynkową, tymczasem w rzeczywistości jest pojęciem o wiele szerszym. Mimo, iż mowa jest o jednej wartości godziwej, to modeli jej pomiaru jest bardzo wiele, a głównym czynnikiem, który ma na nie wpływ są dane wejściowe.

Głównym założeniem wyceny w wartości godziwej jest zwiększenie użyteczności informacyjnej sprawozdania finansowego. Użytkownik sprawozdania finansowego powinien mieć możliwość pozyskania takich danych jak wpływ oszacowań na wartość aktywów i zobowiązań z wyodrębnianiem wartości godziwej ustalonej na podstawie danych obserwowalnych i nieobserwowalnych oraz poznania założeń i danych wejściowych zastosowanych w procesie jej szacowania. Wymagania takie zawiera MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej” wydany w maju 2011 roku.

Celem niniejszego artykułu jest analiza i ocena ujawnień na temat wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych. Na te potrzeby zastosowano metodę badawczą, jaką jest studium przypadków, którego przedmiotem były sprawozdania finansowe wybranych spółek gieldowych ze szczególnym uwzględnieniem ujawnień wymaganych przez MSSF 13. W części empirycznej wykorzystano skonsolidowane sprawozdania finansowe za 2014 rok spółek, które były przedmiotem badania. Część tę poprzedza analiza literatury z zakresu stosowania wartości godziwej i regulacji dotyczących ujawniania informacji odnoszących się do tej kategorii w sprawozdaniach finansowych.

1. Zakres wymaganych ujawnień według MSSF

Wartość godziwa swoim zakresem obejmuje wiele elementów informacyjnych:

- cenę, jaką można uzyskać podczas transakcji rynkowej¹,
- kwotę, która zostaje ustalona, jako wartość odtworzeniowa danego składnika,
- przepływy pieniężne osiąmane z tytułu użytkowania, bądź zbycia danego elementu².

Innymi słowy, wartość godziwa prezentuje kwotę, która ma odzwierciedlić aktualną, rzeczywistą wartość danego obiektu³. Dotychczas, oprócz regulacji zawartych w ustawie o rachunkowości, wartość godziwa była także przedmiotem rozważań wielu Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, gdzie prezentowano różne podejścia do pomiaru tej kategorii⁴. Rozwiązaniem stał się wprowadzony w 2011 roku MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”, który ujednolicił sposób definiowania tego parametru, jego wyznaczanie oraz zakres ujawnień w sprawozdaniach finansowych⁵.

Jednakże MSSF 13 nie zastąpił zasad wyceny w wartości godziwej opisanych we wszystkich standardach. Jedną z grup, do których standard ten nie ma zastosowania to transakcje wynagrodzeń w formie akcji (MSSF 2), leasingu (MSR 17) oraz metody pomiaru zbliżone do wartości godziwej, takie jak wartość użytkowa, bądź możliwa do uzyskania cena netto. Druga grupa wyjątków obejmuje obowiązek wykorzystania zasad wyceny przy zwolnieniu z zakresu ujawnień. Dotyczy to⁶:

- aktywów planów emerytalnych (MSR 19),
- inwestycji funduszy emerytalnych (MSR 26),
- aktywów, których wartość odzyskiwalna jest równa wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży (MSR 36).

Zgodnie z MSSF 13 jednostka winna ujawnić informacje ilościowe i wartościowe odnoszące się do metodologii wyceny. Szczegółowy zakres ujawnień zaprezentowano w tablicy nr 1.

¹ Głębocka M., Koszy historyczny i wartość godziwa a przydatność decyzyjna sprawozdań finansowych – wybrane problemy, Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2015, s. 161.

² Hońko S., Wartość mniej godziwa – hierarchia wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych w wybranych podmiotach branży deweloperskiej, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2014, s. 75.

³ Plantin G., Sapra H., Shin H.S., Fair value accounting and financial stability, Banque de France 2008, s. 89.

⁴ Hońko S., Wartość godziwa – parametr czy koncepcja wyceny, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2012, s. 55.

⁵ Szulc A., Wycena w wartości godziwej – MSSF 13, CeDeWu, Gdańsk, 2013, s. 89.

⁶ Gierusz J., Pomiar wartości aktywów i zobowiązań w świetle MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 209–210.

Sprawozdania finansowe sporządzane zgodnie z MSSF 13 podzielono na dwa typy ze względu na rodzaj wyceny, tj. powtarzalna i niepowtarzalna⁷. Pierwsza z nich odnosi się do wyceny wymaganej lub dopuszczanej przez inne standardy na koniec każdego okresu sprawozdawczego, natomiast wycena niepowtarzalna odbywa się na tych samych zasadach lecz ma miejsce w szczególnych sytuacjach.

Tablica 1. Zakres ujawnień według MSSF 13.

Informacje podlegające ujawnieniu	Sprawozdania finansowe – wycena powtarzalna	Sprawozdania finansowe – wycena niepowtarzalna	Noty do sprawozdań finansowych
Wycena w wartości godziwej na dzień sprawozdawczy	Tak	Tak	Tak
Uzasadnienie wyceny na dzień sprawozdawczy	Tak	Tak	Tak
Poziom w trójpoziomowej hierarchii wyceny wartości godziwej	Tak	Tak	Tak
Opis zastosowanych technik wyceny i danych wyjściowych	Tak	Tak	Tak
Przyczynę wykorzystania aktywów niefinansowych innego niż najlepsze	Tak	Tak	Tak
W odniesieniu do zobowiązań – czynniki zwiększające wiarygodność kredytową	Tak	Tak	Nie
Informacje ilościowe dotyczące nieobserwowalnych danych wejściowych	Tak	Tak	Nie
Opis procesów wyceny	Tak	Tak	Nie

Źródło: Szulc, Wycena w wartości godziwej – MSSF 13, CeDeWu, Gdańsk, 2013, s. 98–99.

MSSF 13 wskazuje na trzy możliwe podejścia do wyceny w wartości godziwej⁸:

- rynkowe – gdzie dane pochodzą z rynku,
- kosztowe – bazujące na kosztach odtworzenia danego składnika,

⁷ Szulc A., Wycena w wartości godziwej – MSSF 13, CeDeWu, Gdańsk, 2013, s. 98.

⁸ Hońko S., Wartość mniej godziwa – hierarchia wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych w wybranych podmiotach branży deweloperskiej, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2014, s. 77.

- dochodowe – gdzie dane uzyskiwane są przy wykorzystaniu modeli matematycznych i statystycznych.

Analizowany standard przedstawia hierarchię wykorzystania tych podejść nadając im odpowiednie poziomy oraz prezentuje miejsca skąd pochodzą dane wejściowe. Szerszy zakres tej analizy zaprezentowano w tablicy nr 2.

Jednostka przede wszystkim winna ujawnić następujące informacje⁹:

1. wartość godziwa na dzień raportowania,
2. przyjęty na potrzeby wyceny poziom w hierarchii,
3. dla poziomu I i II metody wyceny oraz dane wejściowe,
4. dla poziomu III opis przyjętego modelu wyceny, z analizą danych wejściowych i metod doboru techniki wyceny,
5. przyczyny, dla których składnik aktywów nie jest użytkowany w możliwie najlepszy sposób.

Tablica 2. Techniki pomiaru wartości godziwej według MSSF 13 .

Hierarchia pomiaru wartości godziwej	Dane wejściowe	Podejście do wyceny
Poziom I	Dane obserwowalne – notowane na aktywnych rynkach dla identycznych aktywów i zobowiązań, niemodyfikowane.	Podejście rynkowe
Poziom II	Dane obserwowalne – pochodzące z aktywnych rynków dla obiektów podobnych, notowane na mniej aktywnych rynkach dla składników identycznych, lub dane uzyskane przy zastosowaniu technik wyceny bazujących na obserwowalnych danych rynkowych.	Podejście rynkowe (ceny korygowane) Podejście dochodowe (dane pochodzące z rynku)
Poziom III	Dane nieobserwowalne .	Podejście dochodowe (dane z poza rynku), podejście kosztowe

Źródło: Gierusz, Pomiar wartości aktywów i zobowiązań w świetle MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 213–214.

⁹ Gierusz J., Pomiar wartości aktywów i zobowiązań w świetle MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 215.

2. Zakres zastosowania wartości godziwej

Na stosowanie wartości godziwej do wyceny bilansowej ma wpływ wiele czynników, tj. przyjęta polityka rachunkowości, przepisy prawne, np. obowiązek stosowania MSR, wymagania właścicieli, trudności związane z przeprowadzeniem wyceny, kosztowność wyceny, czy też czasochłonność wyceny.¹⁰

Z uwagi na te czynniki zakres zastosowań wyceny w wartości godziwej jest różny, jednakże najczęściej dotyczy on rzeczowych aktywów trwałych¹¹. Poza tym wycena ta jest wykorzystywana do pomiaru wartości¹²:

- aktywów finansowych,
- inwestycji w nieruchomości,
- aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży,
- zobowiązań finansowych,
- zapasów,
- aktywów programu świadczeń pracowniczych,
- aktywów niematerialnych,
- instrumentów dłużnych.

Ze względu na tak szeroki wachlarz zastosowania wartości godziwej, powstało wiele modeli wyceny i różne ich klasyfikacje. Biorąc pod uwagę sposób odnoszenia zmian wartości można wyróżnić następujące¹³:

- ujęcie przeszacowania w wyniku finansowym,
- ujęcie przeszacowania na kapitale z aktualizacji wyceny (zarówno zmniejszające, jaki i zwiększające jego wartość), a następnie przeniesienie na wynik finansowy,
- przeszacowanie zwiększające wartość pozycji na kapitale z aktualizacji wyceny, z przeniesieniem części nierozliczonej na wynik finansowy,
- ujęcie przeszacowania na kapitale z aktualizacji wyceny w korespondencji z inną pozycją kapitału własnego z pominięciem rachunku zysków i strat,
- ujęcie przeszacowania na kapitale z aktualizacji wyceny, a następnie jego odwzorowanie w wartości składnika aktywów lub zobowiązań z jednoczesnym odniesieniem na wynik finansowy.

Analizując powyższe można zauważyć, iż występują dwa podstawowe modele wartości godziwej. Model I, gdzie skutki przeszacowań odnosi się na wynik

¹⁰ Mazur A., Wartość godziwa – potencjał informacyjny, Difin, Warszawa 2011, s. 210.

¹¹ Michalczuk G., Wartość godziwa jako narzędzie pomiaru aktywów niematerialnych w rachunkowości, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2011, s. 225.

¹² Mazur A., Wartość godziwa – potencjał informacyjny, Difin, Warszawa 2011, s. 208.

¹³ Frenzel M., Przydatność informacyjna wartości godziwej jako podstawy pomiaru w rachunkowości i ograniczenia jej stosowania w praktyce, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011, s. 146.

finansowy, a dotyczy to takich obszarów jak aktywa i zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy oraz nieruchomości inwestycyjnych.¹⁴ Model II zakłada, iż skutki przeszacowania są ujmowane na kapitale z aktualizacji wyceny, a stosuje się go głównie przy wycenie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów dłużnych. W obu przypadkach przeszacowanie danego składnika aktywów, czy też pasywów następuje na dany moment sprawozdawczy¹⁵.

Oprócz opisanych powyżej modeli występują także modele mieszane, które dotyczą aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży oraz zapasów. W tym przypadku skutki przeszacowania do wartości godziwej odnosi się na wynik finansowy. W modelach tych wycena dokonywana jest na bazie porównywania takich wartości jak koszt historyczny i wartość godziwa i wyboru tej, która jest niższa¹⁶.

W literaturze przedmiotu występują także modele oparte na wartości przeszacowanej. W tych modelach przeszacowanie składnika aktywów następuje, gdy wartość godziwa znacznie odbiega od wartości bilansowej na moment wyceny. Skutki tak dokonanego przeszacowania trafiają odpowiednio w całości na kapitał z aktualizacji wyceny – w przypadku wartości zwiększającej, a przy wartości zmniejszającej w pierwszej kolejności na wskazany powyżej kapitał, a w nierozliczonej części na wynik finansowy. Takie modele znajdują zastosowanie przy dokonywaniu wyceny wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych¹⁷.

3. Zakres ujawnień o wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych wybranych spółek

W celu zbadania ujawnień dotyczących wartości godziwej wykorzystano próbę składającą się z sześciu spółek giełdowych z różnych branż. Analizie poddano ich skonsolidowane sprawozdania finansowe za 2014 rok. Zestawienie spółek objętych badaniem przedstawiono w tabelicy nr 3.

¹⁴ Król D., Wartość godziwa a zasada wiarygodności sprawozdań finansowych, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2015, s. 82

¹⁵ Gościński K., Wpływ wyceny według wartości godziwej na obraz polskich spółek giełdowych zawarty w sprawozdaniach finansowych, Dysertacja doktorska, Uniwersytet Gdański, Sopot 2011, s. 72

¹⁶ Ibidem

¹⁷ Ibidem

Tablica 3. Lista podmiotów objętych badaniem.

Skrót	Nazwa spółki	Suma bilansowa na dzień 31.12.2014 w mln zł	Wynik finansowy – z działalności kontynuowanej za 2014 rok w mln zł
ALM	Alma Market S.A.	789	- 12
KGH	KGHM Polska Miedź S.A.	40 374	2 451
LPP	GK LPP SA	2 933	482
EUR	Grupa Kapitałowa Eurocash SA	5 371	183
AMI	Amica Wronki SA	1 085	34
ASS	Asseco Poland SA	10 680	519

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych badanych spółek za 2014 rok.

W pierwszej kolejności poddano analizie politykę rachunkowości badanych spółek, a właściwie wybrane informacje z polityki, które spółka postanowiła przedstawić w sprawozdaniu finansowym. Analizowano, w jakiej formie i z jaką szczegółowością zaprezentowano w poszczególnych politykach rachunkowości informacje odnośnie stosowania wartości godziwej. Wyniki z przeprowadzonego badania zaprezentowano w tablicy nr 4.

Analizując zawarte w tablicy nr 4 można zauważyć, iż większość spółek nie wykazuje w sprawozdaniu finansowym wartości godziwej, jako osobnej kategorii, lecz traktuje ją, jako wyłącznie jedną z metod wyceny i dokonuje opisu sposobu jej stosowania przy omawianiu poszczególnych grup aktywów i pasywów.

Kolejnym elementem poddanym badaniu były obszary, w których spółki stosują wycenę w wartości godziwej. Główną kategorią były tu szeroko pojęte aktywa finansowe, najczęściej procedura tej wyceny odnosiła się do instrumentów pochodnych. Innymi obszarami były nieruchomości inwestycyjne, rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz trwała utrata wartości. Rzadziej występowały takie składniki jak, zapasy, czy aktywa programu świadczeń pracowniczych. Syntetyczne zestawienie zakresu zastosowania wartości godziwej przedstawiono w tablicy nr 5.

Tablica 4. Odzwierciedlenie wartości godziwej w polityka rachunkowości badanych spółek w 2014 roku.

Obszar badania	Spółka	Wynik badania
Opis wartości godziwej, jako osobnej kategorii	ALM	Nie
	KGH	Tak – pojęcie szeroko omówione
	LPP	Nie
	EUR	Nie
	AMI	Nie
	ASS	Nie
Opis stosowania wartości godziwej przy omawianiu wyceny poszczególnych aktywów i pasywów	ALM	Tak
	KGH	Tak
	LPP	Tak
	EUR	Tak
	AMI	Nie
	ASS	Tak – w skróconym opisie
Informacja o stosowaniu MSSF 13	ALM	Tak – brak wpływu
	KGH	Tak – wpływ nieistotny
	LPP	Tak – brak wpływu
	EUR	Brak informacji
	AMI	Brak informacji
	ASS	Brak informacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych badanych spółek za 2014 rok.

Tablica 5. Zakres zastosowania wartości godziwej.

Obszar zastosowania wartości godziwej	ALM	KGH	LPP	EUR	AMI	ASS
Rzeczowe aktywa trwałe	Tak	Tak	Nie	Tak	Tak	Nie
Aktywa finansowe	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Nieruchomości inwestycyjne	Tak	Tak	Nie	Nie	Nie	Nie
Zobowiązania finansowe	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Zapasy	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Rozliczenia międzyokresowe	Tak	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Nie	Tak	Nie	Tak	Tak	Nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych badanych spółek za 2014 rok.

Kolejnym elementem, który został poddany badaniu był zakres ujawnień informacji wymaganych przez MSSF 13. Wyniki przeprowadzonych badań prezentuje tablica nr 6.

Analizując sprawozdania finansowe badanych spółek można stwierdzić, iż każda z nich stosuje dla wybranych kategorii wycenę w wartości godziwej oraz przedstawia tę informację w sprawozdaniu. Większość z badanych spółek opisała także technikę, jaką wykorzystuje do ustalania ww. wartości godziwej, lecz nie dla wszystkich elementów aktywów i pasywów, dla których stosują wartość godziwą. Jednakże tylko nieliczne spółki wskazały poziom wyceny wartości godziwej w trójpoziomowej hierarchii i dotyczył on wyłącznie aktywów finansowych. Podsumowując dotychczasowe badania nadmieni się, iż żadna z badanych spółek nie wypełniła w pełni zakresu ujawnień opisanego w MSSF 13.

Tablica 6. Zakres ujawnień według MSSF 13.

Informacje podlegające ujawnieniu	ALM	KGH	LPP	EUR	AMI	ASS
Wycena w wartości godziwej na dzień sprawozdawczy	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Uzasadnienie wyceny na dzień sprawozdawczy	Tak	Tak	Nie	Nie	Nie	Tak
Poziom w trójpoziomowej hierarchii wyceny wartości godziwej	Nie	Tak	Nie	Nie	Nie	Tak
Opis zastosowanych technik wyceny i danych wyjściowych	Tak	Tak	Nie	Tak	Tak	Nie
Przyczynę wykorzystania aktywów niefinansowych innego niż najlepsze	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
W odniesieniu do zobowiązań – czynniki zwiększające wiarygodność kredytową	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Informacje ilościowe dotyczące nieobserwowalnych danych wejściowych	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Opis procesów wyceny	Nie	Tak	Nie	Nie	Nie	Nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych badanych spółek za 2014 rok.

Ostatnim elementem poddanym analizie w badanych spółkach była metodologia ustalania wartości godziwej, a dokładnie ujawnienia w sprawozdaniach finansowych informacji w tym zakresie. Szczegółową prezentację tej analizy zawarto w tablicy nr 7.

Podsumowując, w przypadku badanych spółek większość informacji odnośnie wartości godziwej odnosi się tylko do wskazania, iż spółka takową wartość

godziwą ustala. Rzadko, kiedy można było odnaleźć ujawnienia, co do stosowanej metody ustalania tej wartości. Jedyną kategorią, jaką można uznać za opisaną szczegółowo były szeroko rozumiane aktywa finansowe.

Tablica 7. Techniki wyceny wartości godziwej – przykłady.

Spółka	Opis stosowanej metody wyceny
ALM	Rzeczowe aktywa trwałe - wycena dokonana przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego. Nieruchomości inwestycyjne - również wyceniane są przez biegłego rzeczoznawcę.
KGH	Aktywa finansowe - wykorzystanie cen z ostatnio przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modele wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej specyfiki i parametrów wycenianego instrumentu finansowego oraz sytuacji wystawcy (emitenta)
LPP	Brak danych
EUR	Wartość godziwą instrumentów finansowych nie będących przedmiotem obrotu na aktywnym rynku ustala się przy wykorzystaniu technik wyceny, które obejmują porównanie z wartością rynkową innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy, będącego przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, w oparciu o prognozowane przepływy pieniężne lub modele wyceny opcji uwzględniających okoliczności specyficzne dla spółki.
AMI	Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku, których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych. Otrzymane wyniki wyceny porównywane są z wyceną instrumentów przekazaną przez instytucje finansowe, a w przypadku znaczących różnic wdrażany jest proces wyjaśniający.
ASS	Brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych badanych spółek za 2014 rok.

Zakończenie

Wartość godziwa jest jedną z głównym metod wyceny prezentowanych w większości Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. W 2011 roku w celu ujednoczenia przepisów w tym zakresie został wprowadzony Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 13 „Wycena w wartości godziwej”. Jednakże ocenia się, iż w praktyce jego wpływ na wartości przed-

stawione w sprawozdaniach finansowych jest znikomy. Zaobserwowano, iż większość badanych spółek w polityce rachunkowości omawia hierarchię wartości godziwej przedstawioną przez MSSF 13. Część z tych jednostek odnosi się także do hierarchii w części liczbowej sprawozdania, jednakże analiza tych ujawnień nie napawa optymizmem. Należy jednak podkreślić, iż do badania była przyjęta tylko próba, więc jej wyniki nie mogą być podstawą uogólnień.

Pozytywną przesłanką jest natomiast samo stosowanie wartości godziwej, jako metody wyceny. Spółki, coraz chętniej sięgają po tę metodę, gdyż to ona jest najbliższa rzeczywistemu obrazowi firmy. Wachlarz zastosowań wartości godziwej na przestrzeni lat coraz bardziej się poszerza. Jedną z kategorii, gdzie najczęściej wybierana jest wycena w oparciu o tę wartość są instrumenty finansowe, a następnie rzeczowe aktywa trwałe. Jednostki też szczegółowo ujawniają składniki, w zakresie, których stosują wartość godziwą. Jednakże znacznie mniej ujawnień dotyczy przyjętych technik ustalania tej wartości.

Bibliografia

1. Frendzel M. (2011), *Przydatność informacyjna wartości godziwej jako podstawy pomiaru w rachunkowości i ograniczenia jej stosowania w praktyce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
2. Gierusz J. (2012), *Pomiar wartości aktywów i zobowiązań w świetle MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”* w: *Zarządzanie i Finanse*, Golnau W. (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk.
3. Głębocka M. (2015), *Koszty historyczny i wartość godziwa a przydatność decyzyjna sprawozdań finansowych – wybrane problemy*, w: *Współczesne uwarunkowania sprawozdawczości i rewizji finansowej*, Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków.
4. Gościński K. (2011), *Wpływ Wyceny według wartości godziwej na obraz polskich spółek giełdowych zawarty w sprawozdaniach finansowych*, Dysertacja doktorska, Uniwersytet Gdański.
5. Hońko S. (2012), *Wartość godziwa – parametr czy koncepcja wyceny*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego Nr 684, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin.
6. Hońko S. (2014), *Wartość mniej godziwa – hierarchia wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych w wybranych podmiotach branży deweloperskiej*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 832, Szczecin.
7. Król D. (2015), *Wartość godziwa a zasada wiarygodności sprawozdań finansowych*, w: *Nauki o finansach*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław.
8. Mazur A. (2011), *Wartość godziwa – potencjał informacyjny*, Difin, Warszawa.

9. Michalczuk G. (2011), *Wartość godziwa jako narzędzie pomiaru aktywów niematerialnych w rachunkowości*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 668, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin.
10. Plantin G., Sapra H., Shin H.S. (2008), *Fair value accounting and financial stability*, Financial stability Review No. 12 – *Valuation and financial stability*, Banque de France.
11. Szulc A. (2013), *Wycena w wartości godziwej – MSSF 13*, w: *Zarządzanie współczesnym przedsiębiorstwem. Problemy gospodarcze w oczach młodego pokolenia*, Uziębło A. (red.), CeDeWu, Gdańsk.
12. MSSF 13 *Wycena w wartości godziwej*.

Streszczenie

Wartość godziwa, jako jedna z metod wyceny została zaprezentowana w wielu Międzynarodowych Standardach Rachunkowości. Dla potrzeb ujednoczenia tego zagadnienia wprowadzono MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”, który reguluje sposób doboru danych do procesu wyceny oraz zakres ujawnień dotyczący tej wyceny w sprawozdaniu finansowym. Analizując polskie realia na podstawie wybranych spółek giełdowych stwierdzono, iż jednostki te często poprzestają na prezentacji informacji, iż stosują takową wycenę do wybranych kategorii aktywów, natomiast nie informują odbiorcy sprawozdania o zastosowanych technikach pomiaru, czy też sposobie uzyskania danych wyjściowych.

Summary

Fair value as a valuation method is presented in many Financial Accounting Standards. IFRS 13 „Fair Value Measurement” was issued for the purpose of unifying this mater. It regulates the way of selecting data for valuation process and disclosures about fair value measurement in financial statements. Analysis of selected listed companies in Poland found that these often limit their presentation of information about their use of the fair value method to selected categories of assets, while not justifying the valuation techniques or inputs used.

Informacja o autorze

mgr Arkadiusz Szulc,
doktorant Katedry Rachunkowości,
Wydział Zarządzania,
Uniwersytet Gdański,
szulc.arek@gmail.com